

PORTRÉ

*Fotó: Simone D. McCourtie – World Bank
Nemzetközi Valutaalap 2007 Konferencia, 2007. október 19.*

Befolyásos Nők Klubja:

Ellen Johnson-Sirleaf, Libéria államelnöke

Tarrósy István

2007-ben is megtartotta helyét a világ Forbes Magazin által közzétett 100 legbefolyásosabb nő között Libéria és egyben az afrikai kontinens első demokratikusan megválasztott női elnöke¹, aki a 2005 novemberében rendezett választások alkalmával a leadott voksok közel 60%-át megszerezve győzött a népszerű egykori futballszár George Weah előtt. A volt világbanki alkalmazott, majd később 1972-73-ban pénzügyminiszterként is kormányzati gyakorlatot szerző Johnson-Sirleaf az eredetileg 22 elnökjelölt közül emelkedett ki egyértelmű, világos és sokak számára szimpatikus programjával. Annak ellenére, hogy fő vetélytársa, Weah hivatalosan is óvást nyújtott be a második forduló elvesztése után, az ENSZ, az EU és a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közössége (ECOWAS) választási megfigyelői által is transzparensnek és visszaélésektől mentesnek ítéltetett hajrában a libériaiak által csak „Mamma Ellen”-ként aposztrofált politikusnő feljutott a csúcsra.

Ellen Johnson-Sirleaf 1938-ban született a libériai fővárosban, Monroviában, Libéria egykori gyarmatosítóinak, az USA-ba került volt afrikai rabszolgák, az americo-libériaiak leszármazottaként. 1948 és 1955 között számított és közgazdaságtant tanult a fővárosi College of West Africa-n, majd miután 17 évesen házasságot kötött James Sirleaf-fel, az USA-ba költözött, ahol először a University of Colorado-n, majd a Harvardon szerzett

diplomát – utóbbin mesterdiplomát a közigazgatás területén. Az 1980-ban katonai puccsal hatalomra kerülő Samuel Kayon Doe elől a Tolbert-kormány² volt minisztereként úgy tudott elmenekülni, hogy önkéntes száműzetésbe vonult évekre a kelet-afrikai Kenyába, ahol 1983 és 1985 között a Citibank igazgatójaként dolgozott Nairobitan. Időközben visszatérve hazájába, az 1984-ben köztársasági elnökké avanzsáló Doe elleni politikai kampányolás miatt először házi őrizetbe vették, majd 10 évi börtönbüntetésre ítélték, amelynek letöltését úgy válthatta ki, hogy ismét száműzöttként elhagyta az országot. Újabb, a bankszférában eltöltött évek után 1992 és 1997 között az ENSZ Fejlesztési Programjának (UNDP) regionális igazgatójaként, amely egyben az ENSZ főtitkárhelyettesének közvetlen munkatársi feladatait is magában foglalta, egyre nagyobb ismertségre tett szert szülőhazájában. Ez azonban 1997-ben még kevés volt ahhoz, hogy a legfelső hatalmat megszerezhesse – a szabad és fair elnökválasztáson Ellen Johnson-Sirleaf alulmaradt Charles Taylorral szemben. Az 1999-ben újból lángra kapott polgárháború a Taylor-kormány bukását is magával vonta, és az interim kabinetben az új választásokat előkészítő Johnson-Sirleaf pozícióit olyannyira megerősítette, hogy a 2005-ös választások meghozták számára a sikert.

A libériai „Vaslady” komoly nemzetközi, különösen amerikai támogatottságnak örvend, amelyet profi módon tud apró pénzre váltani

Fotó: Simone D. McCourtie

reformjai megvalósításához. A Nemzetközi Valutaalap például nemrégiben 800 millió dollár adósság-törlesztést engedett el, valamint további pénzügyi és technikai segélycsomagot hagyott jóvá az ország számára. A nemzet „Mamája” napi szintű baráti kapcsolatokat ápol többek között a brit királynővel, az új-zélandi miniszterelnök asszonnyal, a finn és a fülöp-szigeteki elnök asszonyokkal, amely szálak mindegyike Libéria fejlődéséhez alapvető fontosságú támogatottságot képes biztosítani a nemzetközi politika színterén. A legfrissebb jelentések szerint az elnök mérföldkönek tekinthető előrehaladást ért el a Világbanknál és az Afrikai Fejlesztési Banknál is a Libériával szemben fennálló tartozások törlesztése, vagy éppen a U2-frontember Bono-nak a hathatós segítségével kialakított eltörlésével kapcsolatban. Mindez megteremtheti azokat az előfeltételeket, amelyek az elmaradott szektorok gyorsított ütemű fejlesztését lehetővé teszik az elkövetkező években.

Beiktatása óta az elnök asszony következetesen hajítja végre azokat a reformokat, amelyek egy demokratikusabb Libériát eredményezhetnek azáltal, hogy a politikai értelemben is vett kirekesztés időszakának vége, teret kaphat a politikai versengés, a különböző politikai manifesztót képviselő szereplők közötti választás, a gazdasági megújulás, az Afrika-szerte kiemelt prioritást élvező korrupció-ellenes harc, amely által pedig egy átláthatóbb kormányzás gyakorlatba ültetése. Mindehhez a nemzetépítés új korszakát hirdette meg, egy egészséges libériai állam megvalósításán dolgozik.

Ellen Johnson-Sirleaf elvált, négy fia révén hat unoka nagymamája. Számos kitüntetés mellé 2007-ben megkapta az Amerikai Egyesült Államok Elnökének Szabadság Medálját (Medal of Freedom), az USA legnagyobb civil kitüntetését. ☀

FELHASZNÁLT INTERNETES FORRÁSOK

- <http://africanhistory.about.com/od/liberia/p/Sirleaf.htm>
- <http://allafrica.com/stories/200709100097.html>
- <http://www.liberiapastandpresent.org/JohnsonSirleaf/Inaugural-Address.htm>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Ellen_Johnson-Sirleaf
- http://en.wikipedia.org/wiki/William_R._Tolbert%2C_Jr.

VÉGJEGYZET

- ¹ A XX. században Johnson-Sirleaf-t tartják az első olyan női államelnöknek, aki többpárti választásokon nyerte el e tisztséget. Megjegyzésre szorul, hogy nem ő a század első afrikai női állami vezetője tekintettel arra, hogy 1916 és 1930 között Etiópiában Zauditu (Zewditu) császárnő hasonló pozícióban vezette országát.
- ² William Richard Tolbert 1971 és 1980 között töltött be az elnöki pozíciót, miután 1975-ben újraválasztották. Számos liberális reformot indított el, engedélyezte a Libériai Progresszív Szövetség elnevezésű ellenzéki párt létrehozását, de nem tudott úrrá lenni az egyre növekvő szociális feszültségeken a különböző őslakos etnikai csoportok és az americo-libériaiak között. 1980-ban 15 kézzúrással a hatalmát megdöntő Samuel Doe kivégeztette.